

**Vienos vėjo elektrinės (Pievų g. 2, Nemajūnų k., Lazdijų sen., Lazdijų r. sav.)
rekonstrukcijos ir eksploatacijos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV)
viešo pristatymo visuomenei susirinkimo protokolas**

2018 m. liepos 9 d. 17 val.
Nemajūnų kaimo bendruomenės namų patalpos
Aušros g. 2, Nemajūnų k., Lazdijų sen., Lazdijų r. sav.

Susirinkimas vyko 2018 m. liepos 9 d. 17:00 val. Nemajūnų kaimo bendruomenės namų patalpose, adresu Aušros g. 2, Nemajūnų k., Lazdijų sen., Lazdijų r. sav.. Susirinkimas prasidėjo 17:05 val.

Susirinkimo pirmininkas: poveikio sveikatai specialistė Raminta Survilė.

Susirinkimo sekretorius: planuojamos ūkinės veiklos organizatorius Virginijus Kazlauskas.

Dalyvavo: UAB „Infraplanas“ atstovė Raminta Survilė bei planuojamos ūkinės veiklos organozatorius Virginijus Kazlauskas, Lazdijų seniūnijos seniūnas Sigitas Arbačiauskas, seniūnaitė Laimutė Jonušienė ir 7 artimiausių sodybų gyventojai (dalyvių sąrašas yra pridedamas).

Dalyvių registracija prasidėjo 16:30 val.

Darbotvarkė

Viešas susirinkimas prasidėjo 17:05 val. (2018-07-09). Susirinkimo pradžioje UAB „Infraplanas“ atstovė Raminta Survilė pristatė ataskaitos rengėjus, supažindino su jų kvalifikacija, pristatė save kaip susirinkimo pirmininkę bei nurodė susirinkimo sekretorių – Virginijų Kazlauską, trumpai aptarė procedūrinius klausimus ir jų įvykdymo terminus. Tada trumpai buvo pristatoma vienos vėjo jėgainės (Pievų g. 2, Nemajūnų k., Lazdijų sen., Lazdijų raj. sav.) poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaita.

Iki viešo visuomenės supažindinimo su ataskaita nebuvo gautas nei vienas suinteresuotos visuomenės pasiūlymas. Pasiūlymas/pastebėjimas pateiktas susitikimo su visuomene metu (pridedamas ataskaitos priede).

Trumpas pranešimas apie poveikio visuomenės sveikatai vertinimą

Analizuojama vėjo elektrinė planuojama rekonstruoti ir eksploatuoti Lazdijų rajone, Lazdijų seniūnijoje, Nemajūnų kaime, Pievų g. 2.

Analizuojamame sklype šiuo metu jau stovi 1 vėjo elektrinė, kurios modelis MICON M-530, jos vardinė galia siekia 250 kW. Šiuo metu elektrinės keliamas maksimalus triukšmas yra 98 dB(A). Analizuojamo projekto įgyvendinimo metu ketinama demontuoti esamą vėjo elektrinės konstrukciją ir jos vietoje, panadojant esamos vėjo elektrinės pamatus ir infrastruktūrą, pastatyti kitą Enercon E48 vėjo elektrinę, kurios vardinė galia būtų 800 kW, tačiau ji būtų perprogramuota, kad jos galia būtų ne didesnė nei 250 kW, o keliamas triukšmingumas siekia 96,2 dB(A). Esamos ir planuojamos vėjo jėgainės parametrai pateikti lentelėje:

Variantas	Vėjo elektrinės modelis	Galia	Stiebo aukštis	Rotoriaus diametras	Maksimalus keliamas triukšmo lygis
Esama situacija	MICON M-530	250 kW	30 m	26 m	98 dB(A)
Projektinė situacija	Enercon E48	250 ¹ kW	55 m	48 m	96,2 dB(A)

Įgyvendinus rekonstrukciją planuojamas pagaminti elektros kiekis per metus 800 000 MWh.

Atliekamos rekonstrukcijos metu bus demontuojama senoji vėjo elektrinė, jos vietoje panaudojant esamus pamatus ir visą inžinerinę infrastruktūrą bus vykdomas kitos vėjo elektrinės gamyklose pagamintų konstrukcijų bei įrenginių sumontavimas ir visų reikalingų parengiamųjų darbų atlikimas. Projekto įgyvendinimo metu didelių kasybos darbų atlikti nenumatoma.

Objekte jau yra išvystyta visa, sklandžiai vėjo elektrinės veiklai reikalinga inžinerinė infrastruktūra – elektros perdavimo transformatorinė, požeminiai elektros energijos inžineriniai tinklai, privažiavimo keliai. Transformatorinė stovi tame pačiame sklype, kaip ir rekonstruojama vėjo jėgainė, nuo jėgainės nutolusi apie 50 metrų atstumu. Privažiuojamas į sklypą, kuriame stovi vėjo elektrinė yra iš esamo krašto kelio Nr. 132 Alytus -Lazdijai, per esamą privažiavimo kelią.

Analizuojamos vėjo elektrinės atžvilgiu artimiausia gyvenamoji aplinka nutolusi ~180 metrų atstumu, adresu Aušros g. 18, Nemajūnų k.

Visuomeninės paskirties pastatai (mokyklos, darželiai, gydymo įstaigos) nutolusos nuo analizuojamo objekto daugiau kaip 3,5 km visomis kryptimis.

Ataskaitoje analizuoti PŪV visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai:

Triukšmas. Analizuojamoje teritorijoje šiuo metu stovi 1 vėjo jėgainė MICON M-530, kurios vardinė galia siekia 250 kW. Šiuo metu jėgainės keliamas maksimalus triukšmas yra 98 dB(A). Projektu planuojama seną jėgainę demontuoti ir vietoje jos pastatyti naują jėgainę. Sumodeliavus tik vėjo jėgainės keliamą triukšmą ribinės triukšmo vertės neviršijamos (apskaičiuotas paros triukšmo lygis 44,1 dBA).

Nagrinėjamoje teritorijoje foninį triukšmą sukelia valstybinės reikšmės keliais važiuojantis autotransportas. Eismo intensyvumo duomenis priimti, vadovaujantis Lietuvos kelių direkcijos internetine svetaine lakis.lakd.lt, joje nurodyta, jog per parą šia atkarpa pravažiuoja 3858 automobiliai, vidutinis važiavimo greitis 90km/val. Sumodeliuotas triukšmas prie gyvenamojo namo Aušros g. 18 viršija ekvivalentinį garso slėgio lygį gyvenamųjų pastatų aplinkoje, veikiamoje transporto sukeliama triukšmo.

Įvertinus suminį kelio ir vėjo jėgainės poveikį apskaičiuotas triukšmo lygis viršija ribines vertes (apskaičiuotas paros triukšmo lygis 63,9 dBA).

Demontavus esamą ir jos vietoje pastačius naują vėjo jėgainę, kuri būtų aukštesnė ir tylesnė, skaičiavimo rezultatai rodo, jog akustinė aplinka ties gyvenama teritorija pagerėtų (suminis triukšmo lygis sumažėtų 1 dBA, nes triukšmo ribinės vertės viršijamus įtakoja keliu važiuojantis transportas.

Šešėliai. Lietuvos teisinėje bazėje šešėliavimo, kaip aplinkos veiksnio, įtaka žmogaus sveikatai nereglamentuojama, todėl vertinant šešėlius, paprastai vadovaujamosi pasauline praktika.

Šešėlių mirgėjimo skaičiavimai atlikti kompiuterine programa WindPRO 2.7 pagal blogiausią scenarijų – priimant, kad dienos metu visada švies saulė, elektrinės nuolat dirbs, o vėjo elektrinės stiebo aukštis 50 metrų, rotoriaus diametras 48 metrai. Atlikti vėjo elektrinės mirgėjimo skaičiavimai/modeliavimai parodė, jog didžiausią įtaką rekonstruojama vėjo elektrinė turės gyventojams adresu Aušros g. 18 ir Aušros g. 16, Nemajūnų k. Vertinant vėjo jėgainių poveikį visuomenės sveikatai, didžioji dauguma vertintų gyvenamųjų pastatų yra apželdinti arba užstojami kitų gyvenamosios ir negyvenamosios paskirties statinių. Siekiant sumažinti mirgėjimo/šešėliavimo poveikį gyventojams, kuriems numatomi mirgėjimo/šešėliavimo viršijimai, siūlome prie gyvenamųjų pastatų (gavus savininkų sutikimus), kur nėra želdinių arba jie per reti, tankinti

¹ Vėjo elektrinės modelio Enercon E48 vardinė galia yra 800 kW, bet projekto įgyvendinimo metu galia programiniu būdu bus sumažinama iki 250 kW.

želdinių juostas, tokiu būdu bus užtikrintos tinkamos ribinės vertės ne tik namo vidaus aplinkoje bet ir išorės aplinkoje.

Infragarsas. Vertinimas atliktas remiantis 2013 m. rugsėjo 5 dieną atliktais infragarso ir žemo dažnio matavimais nuo vienos vėjo jėgainės, kurios galingumas 250 kW. Matavimai atlikti 202 m atstumu nuo minėtos jėgainės, gyvenamojoje aplinkoje. Matavimo rezultatai rodo, jog ribinės vertės nėra viršijamos.

Vibracija. Vėjo elektrinių mechaninė vibracija yra labai maža: žeme perduodamos vibracijos bangos amplitudė siekia milijoninę milimetro dalį ir nekelia pavojaus žmonių sveikatai. Taigi, vėjo elektrinė, dėl ypač silpnos vibracijos, neigiamo poveikio artimiausiems gyventojams neturi.

Elektromagnetinė spinduliuotė. Vėjo elektrinių elektromagnetinio lauko sklaida nėra visuomenės sveikatos aspektas, nes jų įrenginių skleidžiamas elektromagnetinis laukas yra labai mažas. Sveikatos sutrikimai dėl elektromagnetinės spinduliuotės nenumatomi.

Analizuojamo objekto artimiausioje gretimybėje, 500 metrų spinduliu, patenka 18 pastatų. Juose viso gyvena 54 gyventojai. Iš kurių 24 padidintos rizikos žmonės: 10 vaikų, 11 vyresnių nei 60 metų ir 2 sveikatos sutrikimų turintys asmenys.

Rekomenduojama sanitarinė apsaugos zona, patenka į 5 sklypus – viename sklype stovi planuojama rekonstruoti vėjo elektrinė, o likę supa minimą sklypą su vėjo elektrine. Rekomenduojamos sanitarinės apsaugos zonos dydis – 0,65 ha.

Sanitarinėse apsaugos zonose draudžiama: statyti gyvenamuosius namus, sporto įrenginius, vaikų įstaigas, mokyklas, medicinos įstaigas, sanatorijas ir profilaktoriumus bei kitas panašias įstaigas, taip pat įrengti parkus.

Dalyvių pasisakymai/klausimai/komentarai:

Klausimas. Gyventoja: Skaičiau, jog vėjo jėgainės kenkia augalų vegetacijai, vokiečiai jas jau stato jūroje. Kodėl pas mus sugalvoja pastatyti kiemuose?

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ Raminta Survilė: Vietos ir sklypo pasirinkimo argumentų aš nežinau, negaliu atsakyti kodėl šios jėgainės savininkai ją nusprendė statyti būtent čia.

Klausimas. Gyventoja: Dėl vėjo jėgainės pas mus prastai veikia internetinė televizija, neveikia internetas, bausis šešėliavimas.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ Raminta Survilė: Šešėliavimas įvertintas ir pasiūlytas apželdinimas arba jo sutankinimas kur reikia, o kitų nusiskundimų, neturime kaip įvertinti, juos tik galime aprašyti.

Klausimas. Gyventoja: Mes patys artimiausi gyventojai, kodėl rengiant dokumentus niekas nerinko parašų veiklos sutikimui?

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ Raminta Survilė: Mūsų parengta ataskaita ir gauta išvada yra tik mažytė dalelė visame projekte, kuris derinamas su Valstybine teritorijų planavimo ir statybos inspekcija ir galutinį sprendimą, patikrinę visus pateiktus dokumentus, priima ši institucija. Poveikio sveikatai ataskaitos rengimo etape parašai iš gyventojų nėra renkami.

Klausimas. Gyventoja: Pačioje projekto vystymo pradžioje mums žadėjo, jog viskas čia bus gerai, pakeisime langus jog nebūtų triukšmo. Praėjo trys metai, jokie pažadai nevykdomi. Savo lėšomis pasikeitėme langus, kad būtų įmanoma gyventi. Gyvena maži vaikai, senoliai, kas mums iš tų pažadų jei jie nėra tęsimi?

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ Raminta Survilė: Aš nežinau, kas, ką ir kada žadėjo, tad negaliu atsakyti į klausimą kodėl pažadai nėra vykdomi.

Klausimas. Gyventoja: Palei kelią auga senos sutręšusios liepos. Kol jos dar stovi dar kažkiek užtoja, o kas bus kai tas liepas reikės išpjauti? Ką mums daryti? Kraustyti ar parduoti savo namus?

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ Raminta Survilė: Ataskaitoje įvertinę šėšėlius rekomenduojame tankinti esamas želdinių juostas, o kur jų nėra sodinti naujas, kad būtų gyventojai bent kažkiek atskirti nuo vėjo jėgainės. Be to, parengus ataskaitą yra teikiama Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai, kad jie išnagrinėtų ataskaitą ir priimtų atitinkamą išvadą. Jei visi analizuojami rodikliai neviršija teisės aktuose nurodytų normų, priemonės paprastai nėra siūlomos.

Klausimas. Gyventoja: Skaičiai naudojami skaičiavimuose tikriausiai „pagražinami“, jog nieko daryti nereiktų ir būtų teigiama išvada.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ Raminta Survilė: Mums nėra jokio tikslo „gražinti“ skaičiavimuose naudojamų duomenų. Analizė atliekama vertinat patį blogiausią variantą visais analizuojamais aspektais.

Klausimas. Gyventoja: Ši jėgainė yra aukščiausias taškas visame kaime. Dėl šios priežasties suintensyvėjo žaibų iškrovos prie gyvenamųjų pastatų. Kieme nukirto liepą, tokių įvykių niekada nebuvo iki jėgainės atsiradimo. Kas bus jei kada įvyks kokia nelaimė? Kas kompensuos nuostolius?

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ Raminta Survilė: Aš nežinau, kaip čia būna. Negaliu atlikti ir vertinimo. Dabar identifikavote dar vieną problemą, pagal galimybes ataskaitoje atsižvelgsime į tai.

Klausimas. Lazdijų seniūnijos seniūnas Sigitas Arbačiauskas: Gal galite atsakyti, kokia šio susitikimo esmė?

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ Raminta Survilė: Šis susirinkimas organizuojamas tam, kad visuomenę supažindinti su planuojama ūkine veikla, parengta ataskaita ir gautais skaičiavimų ir analizės rezultatais. Jei turite kažkokių nusiskundimų galite pateikti mūsų įmonei, jie bus išanalizuoti ir įvertinti.

Klausimas. Gyventoja: Ar mūsų surašyti argumentai padės nugriauti jau stovinčią jėgainę?

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ Raminta Survilė: Iki jėgainės nugriovimo turbūt neprieisime, bet atsižvelgiant į pastabas galime kažkiek koreguoti ataskaitą ir siūlyti kažkokią apsaugos priemonę.

Klausimas. Lazdijų seniūnijos seniūnas Sigitas Arbačiauskas: jėgainė stovi pakankamai arti gyvenamųjų namų. Gal įmanoma ją kažkiek patraukti, jog būtų geriau gyventojams?

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ Raminta Survilė: Patraukti jėgainės neįmanoma, tai stacionarus, o ne mobilus statinys. Jau įrengti pamatai, sukurta visa reikiama infrastruktūra. Norint kažką keisti, vėl viską reikia įrenginėti iš naujo. Didelės papildomos išlaidos.

Klausimas. Gyventoja: O kas yra užsakovas? Aš asmeniškai net ir šito fakto nežinau.

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ Raminta Survilė: Į mūsų įmonę kreipėsi ir su mumis sutartį sudarė Gintaras Zubrickas.

Klausimas. Gyventoja: Kodėl susitikime nedalyvauja pats užsakovas?

Atsakymas. UAB „Infraplanas“ Raminta Survilė: Užsakovas susitikime dalyvauti negalėjo. Kokios priežastys, aš nežinau. Susitikime dalyvauja jėgainės bendrasavininkas Virginijus Kazlauskas.

Klausimas. Gyventoja: Sudarytos sutartys televizijai ir internetui. Visiškai niekas neveikia, tai kas mokės mums už šias paslaugas, kuriomis mes negalime tinkamai naudotis?

Atsakymas. Bendrasavininkas Virginijus Kazlauskas: O iš kur Jūs žinote, kad internetas ir televizija neveikia būtent dėl esančios vėjo jėgainės? Gal čia tiesiog tokia vieta, kurioje ir be vėjo jėgainės niekas veiktų? Niekas nežino ir niekas negali iširti kaip būtų jei čia jėgainė nestovėtų. Aš nemanau, kad visi trukdžiai būtent dėl jėgainės.

Bendrasavininkas Virginijus Kazlauskas: Atrodo stengiamės iširti visus faktorius, atliekom įvairius matavimus, norim viską atnaujinti ir padaryti mažiau kenksmingesnį gyventojams. Bet pasirodo, jog čia viskas negerai. Tai reikia kažkaip Jums ir mums tartis tarpusavyje ir bandyti rasti kompromisą.

Gyventojai: Atlikę tuos tyrimus gal jūs ir tenkiname nurodytas normas, bet tyrimai atliemai vieną dieną ir neatspindi esamos realios situacijos. Būna vieną dieną stipriai lyja, kitą dieną šąla ir triukšmas sklinda baisus. Be to tyrimai atliekami šią dieną, bet neaišku, kas bus po 5 ar 10 metų.

Bendrasavininkas Virginijus Kazlauskas: Taip tyrimai atliekami šiai dienai ir neįmanoma numatyti kas bus po kelių ar keliolikos metų. Gal, galų gale, po 10 metų ta jėgainė bus jau nuvirtus.

Bendrasavininkas Virginijus Kazlauskas: Procesas vyksta, sprendimas veiklai dar tik bus priimtas. Jei jis bus neigiamas ir mums nebus leista įgyvendinti projekto, mes jo ir neįgyvendinsim. Bet jei atsakinga institucija pritaris šiai veiklai tai mes įgyvendinsim šiuos planus ir pastatysim naują jėgainę.

Klausimas. Gyventoja: Ko jūs nestatėte kitoje vietoje? Turiu aš žemę ant dar didesio kalno, kur nėra aplink gyventojų. Ko jūs nesakėte, būčiau pardavus aš Jums tą žemę, nebūtumėte trukdę niekam.

Bendrasavininkas Virginijus Kazlauskas: Mes visur ieškojom, ne taip paprasta rasti tinkamą vietą jos statybai. Tokių vietų mūsų rajone ne taip ir daug, kad labai galėtume rinktis. Jei bus neigiamas atsakymas, galvosime kažką kitą. Galbūt ieškosime naujos vietos jėgainei. Sunku pasakyti, kas bus kol nėra priimta išvada.

Visuomenės supažindinimo su protokolu tvarka, terminai.

Protokolas bus parengtas per 5 darbo dienas po susirinkimo. Su protokolu galima susipažinti per tris darbo dienas PVSV dokumentų rengėjo buveinėje, adresu UAB „Infraplanas“, K. Donelaičio g. 55-2, Kaunas bei UAB „Infraplanas“ internetiniame puslapyje www.infraplanas.lt, pastabos dėl protokolo (per tris darbo dienas) turi būti pateiktos raštu, nurodant teikėjo vardą, pavardę (organizacijos pavadinimą), adresą, teikimo datą PVSV dokumentų rengėjui. Visuomenė per 10 darbo dienų po viešo supažindinimo su Ataskaita turi teisę pateikti pasiūlymus dėl Ataskaitos jos rengėjui.

Supažindinimo su ataskaita susirinkimas baigėsi 18:05 val.

Susirinkimo pirmininkas

Susirinkimo sekretorius

Raminta Survilė

Virginijus Kazlauskas

2018 m. liepos 16 d.
Kaunas

2018 m. liepos 9 d.

17:00 val.

Viešo supažindinimo su Vienos vėjo elektrinės (Pievų g. 2, Nemajūnų k., Lazdijų sen., Lazdijų r. sav.) rekonstrukcijos ir eksploatacijos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) ataskaita

DALYVIŲ SARAŠAS

Eil. Nr.	Vardas, Pavardė	Atstovaujama institucija, pareigos	Telefonas	Adresas	Parašas
1.	Laimona Susnė	Projektinio sveikatos specialisto spec. patalpa "UAB "Laisvės apsauga"	8-37-1107510	K. Dodelaiciū 95-2, Kavars	<i>[Signature]</i>
2.	Virginija Karbala	savivaldybės savininkas	868659283	Sandėjų 2, Mikajūnų k.	<i>[Signature]</i>
3.	Laimonė Janiševičė	seniūnė	867374281	Nemajūnų k. Laisvės 43	<i>[Signature]</i>
4.	Violeta Albonienė	gyventojas	861533778	Nemajūnų km. Aušros	<i>[Signature]</i>
5.	Lina Valantukienė	gyventojas		Nemajūnų km. Aušros d. 14	<i>[Signature]</i>
6.	Lita Iusevičienė	gyventojas		Nemajūnų km. Aušros g. 16	<i>[Signature]</i>
7.	Grete Stankaitė	gyventojas		Aušros d. 14	<i>[Signature]</i>
8.	Regina Karbališienė	gyventojas		Aušros g. 6	<i>[Signature]</i>
9.	Sigitas Aleksa	gyventojas	869851883	Kalėjų g. 4, Bajoriškos	<i>[Signature]</i>
10.	Ausra Žilinskaitė	gyventojas		Laisvės p.	<i>[Signature]</i>
11.	Antanas Ubonas	gyventojas	862237684	Nemajūnų km. Aušros g.	<i>[Signature]</i>